

## Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 13, 2017

Nummer 13, 2017

*Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.*

### INHOUDSOPGAVE

#### Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:584](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:586](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:575](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:585](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:576](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:580](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:587](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:577](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:593](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:574](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:581](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:592](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:588](#) 04-04-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:528](#) 28-03-2017

## RECHTSPRAAK

***Indien onderzoek aan een gegevensdrager of geautomatiseerd werk zo verstrekkend is dat een min of meer compleet beeld wordt verkregen van bepaalde aspecten van het persoonlijk leven van de gebruiker, kan dat onderzoek jegens hem onrechtmatig zijn.***

Het middel bevat de klacht dat het hof ten onrechte heeft geoordeeld dat voor het onderzoek door de politie aan de smartphone van de verdachte een toereikende wettelijke grondslag heeft ontbroken.

Voor het doen van onderzoek door een opsporingsambtenaar aan inbeslaggenomen elektronische gegevensdragers en geautomatiseerde werken teneinde de beschikking te krijgen over daarin opgeslagen of beschikbare gegevens, vereist de wet geen voorafgaande rechterlijke toetsing of tussenkomst van de officier van justitie. Indien de met het onderzoek samenhangende inbreuk op de persoonlijke levenssfeer als beperkt kan worden beschouwd, biedt de algemene bevoegdheid van opsporingsambtenaren, neergelegd in artikel 94, in verbinding met artikel 95 en 96 Sv, daarvoor voldoende legitimatie. Dit zal het geval kunnen zijn indien het onderzoek slechts bestaat uit het raadplegen van een gering aantal bepaalde op de elektronische gegevensdrager of in het geautomatiseerde werk opgeslagen of beschikbare gegevens. Indien dat onderzoek zo verstrekkend is dat een min of meer compleet beeld is verkregen van bepaalde aspecten van het persoonlijk leven van de gebruiker van de gegevensdrager of het geautomatiseerde werk, kan dat onderzoek jegens hem onrechtmatig zijn. Daarvan zal in het bijzonder sprake kunnen zijn wanneer het gaat om onderzoek van alle in de elektronische gegevensdrager of het geautomatiseerde werk opgeslagen of beschikbare gegevens met gebruikmaking van technische hulpmiddelen.

Gelet op het voorgaande, is de opvatting dat voor een door een opsporingsambtenaar verricht onderzoek aan een inbeslaggenomen smartphone artikel 94 Sv steeds zonder meer een voldoende wettelijke grondslag vormt, op welke opvatting het middel is gebaseerd, onjuist. Het middel kan derhalve niet tot cassatie leiden.

Mede gelet op het vooralsnog ontbreken van een daarop toegesneden wettelijke regeling verdient het volgende opmerking. De bevoegdheid tot inbeslagneming van voorwerpen en de

daarin besloten liggende bevoegdheid tot het verrichten van onderzoek aan die voorwerpen kunnen op grond van artikel 95 en 96 Sv ook worden uitgeoefend door de op grond van artikel 148 Sv met het gezag over de opsporing belaste officier van justitie, nu deze blijkens artikel 141 aanhef en onder a Sv met opsporing is belast. Voorts kunnen die bevoegdheden op grond van artikel 104 lid 1 Sv worden uitgeoefend door de rechter-commissaris. De hier genoemde wettelijke bepalingen bieden tevens de grondslag voor het verrichten van onderzoek aan inbeslaggenomen voorwerpen door de officier van justitie respectievelijk de rechter-commissaris, indien de inbeslagneming is geschied door een opsporingsambtenaar. In zo een geval vormen de genoemde wettelijke bepalingen een toereikende grondslag voor onderzoek aan inbeslaggenomen voorwerpen - waaronder elektronische gegevensdragers en geautomatiseerde werken - dat een meer dan beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer meebrengt. Daarbij valt - in het licht van artikel 8 EVRM - aan onderzoek door de rechter-commissaris in het bijzonder te denken in gevallen waarin op voorhand is te voorzien dat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer zeer ingrijpend zal zijn.

Het middel klaagt dat het hof bij de verwerping van het verweer dat het onderzoek aan de smartphone van de verdachte onrechtmatig was ten onrechte, althans ontoereikend gemotiveerd, heeft geoordeeld dat aan het vormverzuim geen rechtsgevolgen behoeven te worden verbonden.

Het hof heeft geoordeeld dat sprake is van een onherstelbaar vormverzuim in het voorbereidend onderzoek als bedoeld in artikel 359a Sv. Dat oordeel is in cassatie niet bestreden, zodat daarvan moet worden uitgegaan. Het hof heeft overwogen dat 'de verdachte van dit vormverzuim geen nadeel (zal) ondervinden nu het onderzoeksresultaat dat door middel van het vormverzuim is verkregen geen onderdeel vormt van de bewijsconstructie van het hof. Het hof zal daarom verder geen rechtsgevolgen verbinden aan het vormverzuim'.

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 19 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY5321, *NJ* 2013/308 onder meer het volgende overwogen:

'2.4.1. (...) Indien binnen de door art. 359a Sv bepaalde grenzen sprake is van een vormverzuim als bedoeld in deze bepaling, en de rechtsgevolgen daarvan niet uit de wet blijken, moet de rechter beoordelen of aan dat vormverzuim enig rechtsgevolg dient te worden verbonden en, zo ja, welk rechtsgevolg dan in aanmerking komt. Daarbij dient hij rekening te houden met de in het tweede lid van art. 359a Sv genoemde factoren. Het rechtsgevolg zal immers door deze factoren moeten worden gerechtvaardigd.

(...)

Voorts is van belang dat - gelet op de beoordelingsfactoren als bedoeld in art. 359a, tweede lid,

Sv - het wettelijk stelsel aldus moet worden opgevat dat een vormverzuim in de zin van dat artikel niet steeds hoeft te leiden tot een van de daar omschreven rechtsgevolgen.

Art. 359a Sv formuleert een bevoegdheid en niet een plicht, en biedt de rechter die een vormverzuim heeft vastgesteld, de mogelijkheid af te zien van het toepassen van een van de daar bedoelde rechtsgevolgen en te volstaan met het oordeel dat een onherstelbaar vormverzuim is begaan. De strekking van de regeling van art. 359a Sv is immers niet dat een vormverzuim hoe dan ook moet leiden tot enig voordeel voor de verdachte. (...)'

In dat licht bezien is het oordeel van het hof dat aan het geconstateerde vormverzuim geen rechtsgevolgen behoeven te worden verbonden, niet onbegrijpelijk. Het is voorts toereikend gemotiveerd, mede gelet op hetgeen namens de verdachte met betrekking tot de in aanmerking te nemen factoren als in artikel 359a lid 2 Sv bedoeld, is aangevoerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt de beroepen.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:592

**Zaaknummer:** 15/01973

**Rechters:** W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan, Y. Buruma, E.F. Faase en M.J. Borgers

**Advocaten:** Th.O.M. Dieben en G.A. Jansen

**Wetsartikelen:** 94 Sv, 95 Sv en 96 Sv

## RECHTSPRAAK

***Indien onderzoek aan een gegevensdrager of geautomatiseerd werk zo verstrekkend is dat een min of meer compleet beeld wordt verkregen van bepaalde aspecten van het persoonlijk leven van de gebruiker, kan dat onderzoek jegens hem onrechtmatig zijn.***

Het middel klaagt dat het hof bij de verwerping van het verweer dat het onderzoek aan de smartphone van de verdachte onrechtmatig was ten onrechte, althans ontoereikend gemotiveerd, heeft geoordeeld dat artikel 94 Sv een voldoende wettelijke grondslag vormt voor het onderzoek in de inbeslaggenomen smartphone van de verdachte.

Voor de waarheidsvinding mag onderzoek worden gedaan aan inbeslaggenomen voorwerpen teneinde gegevens voor het strafrechtelijk onderzoek ter beschikking te krijgen. In computers opgeslagen of beschikbare gegevens zijn daarvan niet uitgezonderd (vgl. HR 29 maart 1994, ECLI:NL:HR:1994: AD2076, NJ 1994/577). Dat geldt ook voor in andere inbeslaggenomen elektronische gegevensdragers en geautomatiseerde werken, waaronder smartphones, opgeslagen of beschikbare gegevens. De wettelijke basis voor dat onderzoek door opsporingsambtenaren is gelegen in het samenstel van de bepalingen waarop de bevoegdheid tot inbeslagneming is gebaseerd.

Voor het doen van onderzoek door een opsporingsambtenaar aan inbeslaggenomen elektronische gegevensdragers en geautomatiseerde werken teneinde de beschikking te krijgen over daarin opgeslagen of beschikbare gegevens vereist de wet geen voorafgaande rechterlijke toetsing of tussenkomst van de officier van justitie. Indien de met het onderzoek samenhangende inbreuk op de persoonlijke levenssfeer als beperkt kan worden beschouwd, biedt de algemene bevoegdheid van opsporingsambtenaren, neergelegd in artikel 94, in verbinding met artikel 95 en 96 Sv, daarvoor voldoende legitimatie. Dit zal het geval kunnen zijn indien het onderzoek slechts bestaat uit het raadplegen van een gering aantal bepaalde op de elektronische gegevensdrager of in het geautomatiseerde werk opgeslagen of beschikbare gegevens. Indien dat onderzoek zo verstrekkend is dat een min of meer compleet beeld is verkregen van bepaalde aspecten van het persoonlijk leven van de gebruiker van de gegevensdrager of het geautomatiseerde werk, kan dat onderzoek jegens hem onrechtmatig

zijn. Daarvan zal in het bijzonder sprake kunnen zijn wanneer het gaat om onderzoek van alle in de elektronische gegevensdrager of het geautomatiseerde werk opgeslagen of beschikbare gegevens met gebruikmaking van technische hulpmiddelen.

Het hof heeft het gevoerde verweer verworpen op de enkele grond dat artikel 94 Sv een voldoende wettelijke grondslag vormt voor het door een opsporingsambtenaar verrichte onderzoek aan de smartphone van de verdachte. Daarmee heeft het hof het in 2.6 overwogene miskend. Het middel klaagt daarover terecht.

Na terugwijzing van de zaak zal het hof moeten beoordelen of ten aanzien van de op de voet van artikel 94 Sv in verbinding met artikel 95 en 96 Sv inbeslaggenomen smartphone en het ten behoeve van de opsporing vastleggen van de daarin opgeslagen of beschikbare gegevens sprake is van meer dan een beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de verdachte.

Indien het hof bevindt dat sprake is van de in de conclusie van de advocaat-generaal onder 86 beschreven gang van zaken - kort gezegd inhoudend dat zowel handmatig als met daartoe bestemde apparatuur en/of software alle op een smartphone en/of de bijbehorende SIM-kaart opgeslagen of beschikbare gegevens zijn door- en uitgelezen waardoor (volledig) inzicht is verkregen in contacten, oproepgeschiedenis, berichten en foto's - ontstaat daardoor het vermoeden dat een meer dan beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer is gemaakt.

Indien het hof tot dat oordeel zou komen, zal het op de voet van artikel 359a Sv moeten beoordelen of aan het ontbreken van een wettelijke legitimatie enig rechtsgevolg dient te worden verbonden en, zo ja, welk rechtsgevolg dan in aanmerking komt. (Vgl. HR 19 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY5321, *NJ* 2013/308.)

Mede gelet op het vooralsnog ontbreken van een daarop toegesneden wettelijke regeling verdient het volgende opmerking. De bevoegdheid tot inbeslagneming van voorwerpen en de daarin besloten liggende bevoegdheid tot het verrichten van onderzoek aan die voorwerpen kunnen op grond van artikel 95 en 96 Sv ook worden uitgeoefend door de op grond van artikel 148 Sv met het gezag over de opsporing belaste officier van justitie, nu deze blijkens artikel 141 aanhef en onder a Sv met opsporing is belast. Voorts kunnen die bevoegdheden op grond van artikel 104 lid 1 Sv worden uitgeoefend door de rechter-commissaris. De hier genoemde wettelijke bepalingen bieden tevens de grondslag voor het verrichten van onderzoek aan inbeslaggenomen voorwerpen door de officier van justitie respectievelijk de rechter-commissaris, indien de inbeslagneming is geschied door een opsporingsambtenaar. In zo een geval vormen de genoemde wettelijke bepalingen een toereikende grondslag voor onderzoek aan inbeslaggenomen voorwerpen - waaronder elektronische gegevensdragers en geautomatiseerde werken - dat een meer dan beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer

meebrengt. Daarbij valt - in het licht van artikel 8 EVRM - aan onderzoek door de rechter-commissaris in het bijzonder te denken in gevallen waarin op voorhand is te voorzien dat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer zeer ingrijpend zal zijn.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:588

**Zaaknummer:** 15/05365

**Rechters:** W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan, Y. Buruma, E.F. Faase en M.J. Borgers

**Advocaten:** J. Kuijper en Th.O.M. Dieben

**Wetsartikelen:** 94 Sv, 95 Sv en 96 Sv

## RECHTSPRAAK

***‘s Hofs oordeel dat de forfaitaire rente over het wederrechtelijk verkregen voordeel minus de beslagen bedragen kan worden ontnomen omdat betrokkene dit bedrag 'aan rente heeft kunnen (doen) genereren dan wel aan rente heeft kunnen besparen (door geen geld te hoeven lenen)', geeft blijk van een onjuiste rechtsopvatting.***

Het middel keert zich tegen het oordeel van het hof dat tot het te ontnemen wederrechtelijk verkregen voordeel behoort een bedrag ter zake van forfaitaire rente.

Bij de bepaling van het wederrechtelijk verkregen voordeel dient, gelet op het reparatoire karakter van de maatregel als bedoeld in artikel 36e Sr, te worden uitgegaan van het voordeel dat de betrokkene in de concrete omstandigheden van het geval daadwerkelijk heeft behaald. Gelet hierop geeft het oordeel van het hof dat de forfaitaire rente van een bedrag van € 30.088,22 over het wederrechtelijk verkregen voordeel van € 182.674,50 minus de beslagen bedragen van € 5.685 kan worden ontnomen omdat de betrokkene dit bedrag 'aan rente heeft kunnen (doen) genereren dan wel aan rente heeft kunnen besparen (door geen geld te hoeven lenen)', blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Het middel slaagt.

De Hoge Raad zal om redenen van doelmatigheid zelf de zaak afdoen door de door het hof vastgestelde betalingsverplichting te verminderen met het bedrag van € 30.088,22 dat aan vervolgprofijt in de vorm van forfaitaire rente is ontnomen. Uitgaande van de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel op een bedrag van € 209.123 en het door het hof in verband met de overschrijding van de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 EVRM op de betalingsverplichting in mindering gebrachte bedrag van € 5.000 zal worden bepaald dat de aan de betrokkene opgelegde verplichting tot betaling aan de staat een bedrag van € 174.034,78 bedraagt.

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de betrokkene opgelegde, en op grond van het hiervoor in 3.4 overwogene nader bepaalde, betalingsverplichting van €

174.034,78.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, doch uitsluitend wat betreft de hoogte van de opgelegde betalingsverplichting ter ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel, bepaalt de betalingsverplichting ter ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel op € 174.034,78, vermindert dat bedrag in die zin dat de hoogte daarvan € 169.034,78 beloopt en verworpt het beroep voor het overige.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:587

**Zaaknummer:** 15/00909

**Rechters:** W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en V. van den Brink

**Advocaten:** L.J. Woltring

**Wetsartikelen:** 36e Sr

RECHTSPRAAK

***Geen schending unus testis nullus testis, gelet op overig bewijsmateriaal.***

De advocaat-generaal W.H. Vellinga heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch dan wel verwijzing van de zaak naar een aangrenzend hof teneinde op het bestaande hoger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het middel klaagt dat het hof de bewezenverklaring van het tenlastegelegde uitsluitend heeft doen steunen op de verklaring van één getuige.

Volgens het tweede lid van artikel 342 Sv - dat de tenlastelegging in haar geheel betreft en niet een onderdeel daarvan - kan het bewijs dat de verdachte het tenlastegelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend worden aangenomen op de verklaring van één getuige. Deze bepaling strekt ter waarborging van de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing, in die zin dat zij de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring te komen ingeval de door één getuige gereleveerde feiten en omstandigheden op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. De vraag of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval. De Hoge Raad kan daarom geen algemene regels geven over de toepassing van artikel 342 lid 2 Sv, maar daaromtrent slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het beslissen van concrete gevallen. Opmerking verdient nog dat het bij de in cassatie aan te leggen toets of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, van belang kan zijn of de feitenrechter zijn oordeel dat dat het geval is, nader heeft gemotiveerd (vgl. HR 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM2452, NJ 2010/515).

In het onderhavige geval kan niet worden gezegd dat de tot het bewijs gebezigde verklaringen van aangever [betrokkene 1] onvoldoende steun vinden in het overige bewijsmateriaal, in aanmerking genomen de eveneens voor het bewijs gebezigde verklaringen van aangever [betrokkene 2] en aangever [betrokkene 3] over de aard van de afpersingshandelingen en de wijze waarop die handelingen op 1 december 2012 hebben plaatsgevonden, alsmede de verklaring van [betrokkene 4], onder meer inhoudende dat op 2 december 2012 de verdachte

'grote ogen opzette en richting [betrokkene 1] keek' en de indruk gaf 'dat hij schrok van de ontmoeting'. Anders dan in het middel wordt betoogd, is dus van schending van artikel 342 lid 2 Sv geen sprake.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:580

**Zaaknummer:** 15/03298

**Rechters:** A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

**Advocaten:** L. Bien

**Wetsartikelen:** 342 Sv

RECHTSPRAAK

***Hoge Raad oordeelt, anders dan de verdediging aanvoert, dat de oppositionele groep (Tamil Tigers) geen combattantenstatus toekomt op grond van het internationale humanitaire recht, nu enkel sprake is van een intern gewapend conflict en dat de (terroristische) aanslagen op basis van het Nederlandse commune strafrecht kunnen worden vervolgd en bestraft.***

Het middel klaagt over de verwerping door het hof van het verweer dat:

het Eerste Aanvullende Protocol bij de Verdragen van Genève van toepassing is, daarom van een internationaal gewapend conflict sprake is, het Bevrijdingsleger van Tamil Eelam (LTTE) gelet daarop gerechtigd was rechtstreeks aan de krijgshandelingen deel te nemen en nu de krijgshandelingen legitiem waren, die handelingen naar internationaal recht niet verboden zijn en daarom naar Nederlands recht niet strafbaar zijn.

Mede gelet op artikel 34 van het Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht in verbinding met artikel 2 aanhef en onder h van dat verdrag, kan een bevolkingsgroep die in een gewapend conflict is verwickeld met een Staat die niet bij het AP I is aangesloten, niet door het afleggen van een verklaring in de zin van artikel 96 AP I rechten ontlenen aan het AP I.

Het oordeel van het hof dat het AP I te dezen niet van toepassing is, is juist, reeds omdat - naar het hof in cassatie niet bestreden heeft vastgesteld - Sri Lanka, dat weliswaar Partij is bij de Verdragen van Genève, niet een Partij is bij het AP I.

Voor zover het middel hierover klaagt, faalt het. Voormeld oordeel van het hof draagt de verwerping van het in het middel bedoelde verweer zelfstandig. De overige klachten van het middel keren zich tegen een door het hof ten overvloede gegeven overweging, zodat deze klachten reeds daarom niet tot cassatie kunnen leiden.

Het middel klaagt over de verwerping door het hof van het verweer dat handelingen van

strijdkrachten tijdens een gewapend conflict in de zin van het internationale humanitaire recht niet als terroristische handelingen dienen te worden beschouwd.

Hetgeen het hof ten laste van de verdachte bewezen heeft verklaard, alsmede diens oordeel ten aanzien van de strafbaarheid daarvan, is hiervoor onder 2.2 en 2.3 weergegeven.

De bestreden uitspraak houdt als het oordeel van het hof in dat het conflict tussen de LTTE en de Sri Lankaanse overheid in de in de tenlastegelegde vermelde periode en in ieder geval tot 18 mei 2009 een niet-internationaal gewapend conflict is geweest als bedoeld in artikel 3 van de Verdragen van Genève en dat 'het beginsel van combattantenimmunititeit - conform AP I - (...) louter van toepassing [is] op internationaal gewapende conflicten'. Het heeft daarbij betrokken hetgeen hiervoor onder 2.1.3. (i) is weergegeven en heeft zijn oordeel voorts daarop gestoeld dat geen sprake is geweest van een conflict dat op grond van art. 1, vierde lid, AP I onder een internationaal gewapend conflict als bedoeld in het gemeenschappelijk art. 2 van de Verdragen van Genève moet worden begrepen, reeds omdat het AP I niet van toepassing is.

Aan het middel ligt kennelijk in de eerste plaats de opvatting ten grondslag dat ook wanneer sprake is van een gewapend conflict van niet-internationale aard, leden van een gewapende oppositionele groep op grond van het internationale humanitaire recht als 'combattanten' kunnen worden aangemerkt en dat deze groepsleden op die grond het recht hebben om rechtstreeks aan de vijandelijkheden deel te nemen en zij ten aanzien van hun gedragingen strafrechtelijke immunititeit genieten, voor zover het niet gedragingen betreft die in strijd zijn met de wetten en gebruiken van de oorlog. Die opvatting vindt geen steun in het (internationale humanitaire) recht zodat het middel in zoverre faalt.

Het middel klaagt voorts dat het hof met de overweging dat de Hoge Raad reeds in zijn arrest van 7 mei 2004, ECLI:NL:HR:2004:AF6988, *NJ* 2007/276 'heeft vastgesteld dat tijdens een intern gewapend conflict zowel het humanitaire oorlogsrecht als het commune strafrecht van toepassing is', een verkeerde uitleg aan voormeld arrest van de Hoge Raad heeft gegeven.

Het in deze klacht bedoelde arrest van de Hoge Raad is gewezen naar aanleiding van een verzoek van de Republiek Turkije strekkende tot uitlevering van de opgeëiste persoon teneinde haar te kunnen vervolgen. In het arrest is in verband met het vereiste inzake de dubbele strafbaarheid als bedoeld in artikel 2 lid 1 EUV onder meer overwogen dat de omstandigheid dat het gemeenschappelijke artikel 3 van de Verdragen van Genève van toepassing is, niet afdoet aan de bevoegdheid van de 'betrokken Staat' om strafbare feiten, begaan door leden van een gewapende oppositionele groep in verband met een niet-internationaal gewapend conflict, volgens zijn commune strafrecht te vervolgen en te bestraffen.

De klacht berust op de opvatting dat, met uitsluiting van Nederland, louter Sri Lanka de bevoegdheid heeft om gedragingen verricht door strijders van de LTTE, als zijnde leden van een gewapende oppositionele groep tijdens een niet-internationaal gewapend conflict, volgens gemeen strafrecht te vervolgen en te bestraffen, nu Sri Lanka heeft te gelden als 'de betrokken Staat'. Deze opvatting getuigt van een te beperkte en dus onjuiste uitleg van voormeld arrest van de Hoge Raad van 7 mei 2004 aangezien de desbetreffende zinsnede is toegesneden op de context van een vervolgingsuitlevering - en vindt (ook overigens) geen steun in het recht. De klacht faalt.

Gelet op het vorenstaande en in aanmerking genomen dat, zoals hiervoor onder 2.1.3 is weergegeven, het hof heeft geoordeeld dat in de in de tenlastelegging omschreven periode in Sri Lanka sprake is geweest van een niet-internationaal gewapend conflict tussen regeringsstrijdkrachten van de Sri Lankaanse overheid en strijders van de LTTE en heeft vastgesteld dat de LTTE in het kader van dat conflict (ook) personen die niet rechtstreeks aan de vijandelijkheden deelnamen als doelwit van aanslagen heeft genomen, getuigt reeds daarom, ook in het licht van het gemeenschappelijke artikel 3 van de Verdragen van Genève, het oordeel van het hof dat de verdachte heeft deelgenomen aan een organisatie die tot oogmerk had het plegen van terroristische misdrijven en dat hij daarvoor naar gemeen Nederlands strafrecht kan worden vervolgd en bestraft, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is dit oordeel niet onbegrijpelijk.

De Hoge Raad verwerpt de beroepen.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:576

**Zaaknummer:** 15/04691

**Rechters:** W.A.M. van Schendel, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend, A.L.J. van Strien en M.J. Borgers

**Advocaten:** H. Seton en X.B. Sijmons

**Wetsartikelen:** 140 Sr

RECHTSPRAAK

***Opgeëiste persoon mist belang bij gegrondbevinding van het middel, nu de advocaat-generaal heeft bewerkstelligd dat ter ondersteuning van het uitleveringsverzoek alsnog een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift is overgelegd van het in de verzoekende Staat uitgevaardigde 'Warrant for Arrest'.***

Het middel klaagt over het in de bestreden uitspraak besloten liggende oordeel van de rechtbank dat de door de verzoekende Staat overgelegde stukken voldoen aan de eisen van artikel 7 lid 1 onder b sub (i), van het te dezen toepasselijke uitleveringsverdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en Canada.

Daartoe in de gelegenheid gesteld heeft de advocaat-generaal bewerkstelligd dat ter ondersteuning van het verzoek om uitlevering alsnog een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift is overgelegd van het in de verzoekende Staat uitgevaardigde *Warrant for Arrest*. Dit bevel tot aanhouding voldoet aan de eisen van voormelde verdragsbepaling.

Gelet hierop mist de opgeëiste persoon belang bij gegrondbevinding van het middel en vernietiging van de bestreden uitspraak deswege. Het middel is dus tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:586

**Zaaknummer:** 16/03560

**Rechters:** A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

**Advocaten:** B.P. de Boer

**Wetsartikelen:** 7 Verdrag tussen Nederland en Canada inzake uitlevering

RECHTSPRAAK

***Hoge Raad oordeelt, anders dan de verdediging aanvoert, dat de oppositionele groep (Tamil Tigers) geen combattantenstatus toekomt op grond van het internationale humanitaire recht, nu enkel sprake is van een intern gewapend conflict en dat de (terroristische) aanslagen op basis van het Nederlandse commune strafrecht kunnen worden vervolgd en bestraft.***

Het middel is toegesneden op 's hofs beslissingen ter zake van het onder 1.A en onder 1.B tenlastegelegde. Het klaagt onder meer over 'het oordeel van het Hof dat er in de tenlastegelegde periode geen sprake is geweest van een internationaal gewapend conflict en derhalve bij de beoordeling van feit 1.A. en 1.B. het internationaal humanitair recht niet exclusief van toepassing is, (reeds) omdat de Indiase vredesmacht (IPKF) zich voorafgaand aan de tenlastegelegde periode heeft teruggetrokken'.

De hiervoor onder 3.2 weergegeven overwegingen van het hof houden in als vaststelling van het hof dat 'India haar vredesmacht IPKF heeft teruggetrokken, welke terugtrekking in maart 1990 is afgerond' en voorts dat er 'geen feiten of omstandigheden aannemelijk [zijn] geworden waaruit blijkt van enige (substantiële) militaire of anderszins oorlogsrechtelijk relevante rol van India in het gewapend conflict op Sri Lanka na maart 1990'. Deze feitelijke vaststellingen van het hof zijn in cassatie niet bestreden. Het op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat in de in de tenlastelegging vermelde periode en in ieder geval tot 18 mei 2009 in Sri Lanka sprake was van een gewapend conflict met een niet-internationaal karakter zodat het commune strafrecht van toepassing is, getuigt reeds daarom niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt voorts dat het hof in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv heeft verzuimd in het bijzonder de redenen op te geven waarom het is afgeweken van een door de verdediging naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwd standpunt inhoudende dat de LTTE de facto een staat was en er (tevens) om die reden sprake was van een internationaal gewapend conflict, 'te weten een conflict tussen twee Staten, namelijk Sri Lanka en de LTTE (...) waarop het internationale humanitaire recht in volle omvang van toepassing is'.

Blijkens de toelichting op het middel wordt daarbij in het bijzonder bedoeld op de passages van de aan het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 23 juni 2014 gehechte pleitnota waarvan de kern als volgt is weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder nr. 122 en 123:

'Ook zonder dat door de gewapende interventie van het IPKF er sprake was van een internationaal gewapend conflict c.q. in combinatie met paragraaf 3.3, kan uw Hof het rechtsregime van het internationaal gewapend conflict van toepassing achten op de tenlastegelegde periode als het gaat om het handelen van de LTTE.

Dit onderdeel van het betoog houdt verband met het begrip 'Statehood'. Indien de LTTE de essentialia had, ten tijde van de tenlastegelegde periode, van een 'Staat', kan er ook sprake zijn van een internationaal gewapend conflict, aangezien de LTTE dan gezien kan worden als de andere staat die is vereist voor de kwalificatie van een internationaal gewapend conflict. Zoals hierboven aangegeven is het voor een internationaal gewapend conflict noodzakelijk dat er twee Staten zijn die in een gewapend conflict verwickeld zijn, ongeacht de duur en intensiteit van het conflict. (...)

De LTTE [voldeed] in ieder geval aan de criteria 1 tot en met 3, terwijl het vierde criterium ["capacity to enter into relations with other States", AG] in beeld kwam bij de vredesonderhandelingen en de verklaring die de LTTE onder artikel 96 lid 3 Protocol I heeft gezet (brief naar VN en Internationale Rode Kruis).'

Hetgeen door de verdediging ter terechtzitting in hoger beroep is aangevoerd met betrekking tot de omstandigheid dat de LTTE in verband met de toepassing van het internationale humanitaire recht als een 'de facto Staat' dient te worden beschouwd, kan bezwaarlijk anders worden verstaan dan als een standpunt dat duidelijk, door argumenten geschraagd en voorzien van een ondubbelzinnige conclusie ten overstaan van het Hof naar voren is gebracht. Het hof is in zijn arrest van dit uitdrukkelijk onderbouwde standpunt afgeweken, maar heeft, in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv niet in het bijzonder de redenen opgegeven die daartoe hebben geleid. Het middel klaagt daarover terecht. Dit behoeft evenwel niet tot cassatie te leiden, omdat het hof het aangevoerde op grond van het navolgende slechts had kunnen verwerpen.

Het ter terechtzitting aangevoerde houdt verband met de onder 3.4 weergegeven opvatting van de verdediging dat, nu ten tijde van de in de tenlastelegging omschreven gedragingen in Sri Lanka sprake was van een internationaal gewapend conflict, het internationaal humanitair recht exclusief van toepassing was en niet het commune strafrecht. Deze opvatting is echter onjuist omdat de door de verdediging aangevoerde feiten en omstandigheden - die alle

betrekking hebben op lokale gevolgen van de zeggenschap die de LTTE gedurende een bepaalde tijd in een bepaald deel van Sri Lanka heeft kunnen uitoefenen - niet de gevolgtrekking wettigen dat sprake is van een internationaal gewapend conflict waarop het internationale humanitaire recht van toepassing is op de wijze zoals onder 3.4 omschreven.

Het middel is dus tevergeefs voorgesteld.

Het middel komt op tegen de bewezenverklaring van feit 1.A. Het voert aan dat 'het Hof bij diens oordeelsvorming ten onrechte de artikelen 83a en 140a Sr niet conform het internationaal humanitair recht heeft uitgelegd en aldus een onjuist, althans een te beperkt toetsingskader heeft gehanteerd'.

Het middel steunt onder meer op de opvatting dat de LTTE niet kan worden aangemerkt als een organisatie die tot oogmerk had het plegen van terroristische misdrijven. Dit wordt daarop gestoeld dat de leden van de strijdkrachten van de LTTE combattanten zijn in de betekenis die daaraan in het internationale humanitaire recht wordt toegekend, en derhalve het recht hebben om rechtstreeks aan de vijandelijkheden deel te nemen met daaraan verbonden immuniteit ter zake van vervolging en bestraffing ter zake van gedragingen die niet in strijd zijn met de wetten en gebruiken van de oorlog. Daaraan wordt de conclusie verbonden dat op grond van het internationale humanitaire recht het commune strafrecht geen toepassing kan vinden ten aanzien van terroristische gedragingen verricht door leden van de strijdkrachten van de LTTE.

Het hof heeft geoordeeld dat in de in de tenlastelegging vermelde periode en in ieder geval tot 18 mei 2009 op Sri Lanka sprake was van een gewapend conflict met een niet-internationaal karakter. De tegen dit oordeel gerichte klachten heeft de Hoge Raad besproken en verworpen.

Het gemeenschappelijke artikel 3 van de Verdragen van Genève verbiedt, kort gezegd en voor zover hier van belang, ieder van de bij een gewapend conflict met een niet-internationaal karakter (hierna: intern gewapend conflict) betrokken partijen ten aanzien van personen die niet of niet meer aan de vijandelijkheden deelnemen, aanslagen op hun leven of lichamelijk geweld te plegen. Uit artikel 3 van de Verdragen van Genève vloeit naar zijn aard niet voort dat anderen dan de niet aan de strijd deelnemende personen geen bescherming toekomt tegen aanslagen op hun leven of tegen lichamelijke geweldpleging. Dit artikel legitimeert zodanige handelingen niet. Onjuist is de opvatting dat in het geval van een intern gewapend conflict het internationale humanitaire recht exclusief van toepassing is, zodat de toepasselijkheid van het commune strafrecht is uitgeschakeld. (Vgl. HR 7 mei 2004, ECLI:NL:HR:2004:AF6988, NJ 2007/276, rov. 3.3.7.)

Reeds gelet hierop en mede in aanmerking genomen dat, zoals hiervoor onder 2.1 is

weergegeven, het hof heeft vastgesteld dat de LTTE in het kader van voormeld conflict (ook) personen die niet rechtstreeks aan de vijandelijkheden deelnamen als doelwit van aanslagen heeft genomen, getuigt, ook in het licht van het gemeenschappelijke artikel 3 van de Verdragen van Genève, het oordeel van het hof dat de verdachte heeft deelgenomen aan een organisatie die tot oogmerk had het plegen van terroristische misdrijven en dat hij daarvoor naar commuun Nederlands strafrecht kan worden vervolgd en bestraft, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is dit oordeel niet onbegrijpelijk.

Het middel komt onder meer op tegen 's hofs verwerping van het door de verdediging ter zake van feit 1.B gevoerde verweer dat het internationale beginsel van individuele aansprakelijkheid in de weg staat aan vervolging van de verdachte op grond van deelneming aan een organisatie als bedoeld in artikel 140 Sr.

Voor zover de klacht berust op de opvatting dat een veroordeling wegens deelneming aan een criminele organisatie als bedoeld in artikel 140 Sr naar haar aard niet kan worden aangemerkt als een veroordeling wegens een strafbaar feit op grond van individuele strafrechtelijke verantwoordelijkheid als bedoeld in artikel 6 lid 2 aanhef en onder b AP II, berust zij op een onjuiste rechtsopvatting. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat in artikel 140 Sr de persoonlijke betrokkenheid van de verdachte bij de organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven is strafbaar gesteld, in welk verband voor de deelneming aan die organisatie vereist is dat de verdachte niet alleen tot die organisatie behoort, maar ook dat hij daadwerkelijk een aandeel heeft gehad in, dan wel heeft ondersteund, gedragingen die strekken tot of rechtstreeks verband houden met de verwezenlijking van het criminele oogmerk van die organisatie (vgl. HR 3 juli 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW5161, NJ 2012/657). In zoverre faalt het middel.

De Hoge Raad verwerpt de beroepen.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:575

**Zaaknummer:** 15/04689

**Rechters:** W.A.M. van Schendel, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend, A.L.J. van Strien en M.J. Borgers

**Wetsartikelen:** 140 Sr

## RECHTSPRAAK

***Falende motiveringsklachten ten aanzien van medeplegen (poging tot moord en ten aanzien van de voorbedachte raad.***

Het tweede middel klaagt dat de bewezenverklaring van het onder 1 en 2 tenlastegelegde telkens ten aanzien van het medeplegen ontoereikend is gemotiveerd. Het voert daartoe aan dat niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid dat het opzet van de verdachte was gericht op de dood van [slachtoffer 1] en [slachtoffer 2]. Het vierde middel klaagt dat de bewezenverklaring van het onder 1 en 2 tenlastegelegde telkens wat betreft de voorbedachte raad onvoldoende met redenen is omkleed. De middelen lenen zich voor een gezamenlijke bespreking.

Mede blijkens de onder 2.2.2 weergegeven overwegingen heeft het hof onder meer vastgesteld dat de verdachte en zijn medeverdachten, in bewuste en nauwe samenwerking met elkaar, op basis van een vooropgezet concreet plan om [betrokkene 1] mee te nemen en hardhandig een lesje te leren, zich hebben geprepareerd op het gebruik van vuurwapens, dat deze voorbereiding tenminste acht wapens, waaronder wapens van zwaar kaliber, en beschermende kleding tegen vuurwapengeweld omvatte en dat de groep, onder wie de verdachte, zich voor de woonwagen heeft opgesteld, dat wapens gereed werden gehouden en dat de eerste man van de groep die ging schieten zijn wapen op de woning had gericht. Kennelijk en niet onbegrijpelijk heeft het hof hieruit afgeleid dat bij de voorbereiding van de actie niet alleen is nagedacht over het ontvoeren van de persoon die het doel was van de actie, maar dat de verdachte en zijn medeverdachten al tijdens de voorbereiding rekening hebben gehouden met en zich rekenschap hebben gegeven van het gebruik van die vuurwapens voor het geval dat nodig zou zijn, welk gebruik ook daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Het hof heeft voorts vastgesteld dat, toen het niet was gelukt de woonwagen binnen te dringen, direct door verschillende leden van de groep op lichaamshoogte en van korte afstand is geschoten op de verlichte ramen en de deur van de woonwagen, hetgeen resulteerde in 27 inslagen, en heeft het overwogen dat niet gebleken is dat het schieten ongepland is gebeurd, of vanuit een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, of uit paniek of ter verdediging, maar dat het veeleer berustte op een keuze van de groep om de woonwagen, op een tijdstip waarop de bewoners veelal thuis zijn en, naar is gebleken thuis waren, te beschieten.

Omtrent de rol van de verdachte heeft het hof vastgesteld dat hij een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de voorbereiding en uitvoering van de actie, onder meer doordat hij de bij het schietincident betrokken Volkswagen Transporter heeft geregeld, hij samen met de medeverdachten in deze Volkswagen Transporter naar de woonwagen is gereden, hij aanwezig is geweest bij het schietincident, zich toen heeft opgesteld tussen de andere leden van de groep en hij zich na het schietincident gelijktijdig met de anderen heeft verwijderd.

Uit deze feiten en omstandigheden heeft het hof kunnen afleiden dat de verdachte (voorwaardelijk) opzet had op de dood van [slachtoffer 1] en [slachtoffer 2], zoals is bewezenverklaard, en dat hij aan de bewezen verklaarde (poging) tot moord een zodanige intellectuele en materiële bijdrage van voldoende gewicht heeft geleverd dat van bewuste en nauwe samenwerking tussen de verdachte en zijn medeverdachten kan worden gesproken. Deze oordelen geven niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en zijn toereikend gemotiveerd.

Voorts geeft het oordeel van het hof dat de verdachte en zijn medeverdachten de bewezenverklaarde (poging tot) opzettelijke levensberoving met voorbedachte raad hebben begaan, niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is het, in het licht van de feiten en omstandigheden die het hof omtrent de toedracht heeft vastgesteld, niet onbegrijpelijk. Daarbij wordt mede in aanmerking genomen dat in de overwegingen van het hof tot uitdrukking is gebracht dat (ook) de verdachte vanaf de gezamenlijke voorbereidingen voldoende tijd en gelegenheid heeft gehad om zich te beraden op het besluit om gebruik te maken van vuurwapens bij de actie op (de bewoner(s) van) de woonwagen en dat geen feiten en omstandigheden aannemelijk zijn geworden waaruit kan volgen dat de verdachte niet in overeenstemming met dat besluit is blijven handelen of anderszins kenbaar van dat genomen besluit afstand heeft genomen.

De middelen falen.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:581

**Zaaknummer:** 15/05621

**Rechters:** W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

**Advocaten:** M.E. van der Werf

**Wetsartikelen:** 289 Sr, 45 Sr en 47 Sr

RECHTSPRAAK

***Bestaat er een verplichting om na bloedonderzoek in verband met rijden onder invloed het recht op contra-expertise mee te delen aan verdachte?***

Het middel klaagt dat het hof het ter terechtzitting in hoger beroep gevoerde verweer dat het NFI-rapport niet voor het bewijs mocht worden gebezigd, aangezien de verdachte na het bloedonderzoek niet (onverwijld) is meegedeeld dat hij recht had op een contra-expertise, ten onrechte althans op ontoereikende gronden heeft verworpen.

Van 'een onderzoek' als bedoeld in artikel 163 lid 4 WVV 1994 is slechts sprake indien de waarborgen zijn nageleefd waarmee de wetgever dat onderzoek heeft omringd. Tot die waarborgen behoort, anders dan het middel betoogt, naar geldend recht niet dat na onderzoek van het afgenomen bloedmonster (onverwijld) aan de verdachte wordt medegedeeld, dat hij recht heeft op een tegenonderzoek naar de THC-concentratie in het bloed.

In het licht van het voorgaande getuigt het oordeel van het hof dat aan de betrouwbaarheid van de oorspronkelijke onderzoeksresultaten van het NFI niet afdoet 'dat de verdachte niet op voorhand is geïnformeerd over de beperkte mogelijkheid om een betrouwbare contra-expertise te kunnen doen, te weten binnen korte tijd na de bloedafname' niet van een onjuiste rechtsopvatting en is het evenmin onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verworpt het beroep.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:593

**Zaaknummer:** 15/04304

**Rechters:** W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

**Advocaten:** A. Boumanjal

**Wetsartikelen:** 163 WVV

## RECHTSPRAAK

***Hoge Raad oordeelt, anders dan de verdediging aanvoert, dat de oppositionele groep (Tamil Tigers) geen combattantenstatus toekomt op grond van het internationale humanitaire recht, nu enkel sprake is van een intern gewapend conflict en dat de (terroristische) aanslagen op basis van het Nederlandse commune strafrecht kunnen worden vervolgd en bestraft.***

Het middel is toegesneden op 's hofs beslissingen ter zake van het onder 1.A tenlastegelegde. Het klaagt onder meer dat het hof het gemeenschappelijke artikel 3 van de Verdragen van Genève heeft geschonden doordat het hof 'ten onrechte heeft geoordeeld dat de handelingen van de LTTE (...) tijdens het niet-internationaal gewapende conflict in Sri Lanka (...) als handelingen van een terroristische organisatie kunnen worden aangemerkt', althans dat het hof dat oordeel onjuist, onvoldoende en/of onbegrijpelijk heeft gemotiveerd in het licht van het door de verdediging gevoerde verweer 'dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen enerzijds het internationale humanitaire recht en anderzijds het recht betreffende de bestrijding van terrorisme'.

Het middel neemt met het hof tot uitgangspunt dat ten tijde van het onder 1.A bewezenverklaarde het conflict tussen de LTTE en de Sri Lankaanse overheid een gewapend conflict is geweest met een niet-internationaal karakter in de zin van het gemeenschappelijke artikel 3 van de Verdragen van Genève. Het middel steunt onder meer op de opvatting dat op grond van het gemeenschappelijke artikel 3 van de Verdragen van Genève de leden van de strijdkrachten van de LTTE combattanten zijn in de betekenis die daaraan in het internationale humanitaire recht wordt toegekend, en derhalve het recht hebben om rechtstreeks aan de vijandelijkheden deel te nemen - met daaraan verbonden immuniteit ter zake van vervolging en bestraffing ter zake van gedragingen die niet in strijd zijn met de wetten en gebruiken van de oorlog - en dat ingevolge voormeld artikel 3 van de Verdragen van Genève het internationale humanitaire recht, met uitsluiting van het commune strafrecht, van toepassing is in ieder geval ten aanzien van strafbaarstellingen in het commune strafrecht aangaande terroristische gedragingen verricht door leden van de strijdkrachten van de LTTE

(hierna: strijders). Deze opvatting vindt geen steun in het recht, waaronder begrepen het internationale humanitaire recht, zodat het middel in zoverre faalt. De Hoge Raad heeft daarbij het volgende betrokken.

Het gemeenschappelijke artikel 3 van de Verdragen van Genève verbiedt, kort gezegd en voor zover hier van belang, ieder van de bij een gewapend conflict met een niet-internationaal karakter (hierna: intern gewapend conflict) betrokken partijen ten aanzien van personen die niet of niet meer aan de vijandelijkheden deelnemen, aanslagen op hun leven of lichamelijk geweld te plegen. Zowel Nederland als Sri Lanka is partij bij die Verdragen. Uit de wordingsgeschiedenis van genoemd artikel 3 blijkt dat de totstandkoming van die bepaling voortvloeide uit de wens om regels van het op internationale gewapende conflicten van toepassing zijnde internationale humanitaire recht, neergelegd in genoemde Verdragen, welke als essentieel worden erkend door beschaafde naties, ook van toepassing te doen zijn op een intern gewapend conflict. Het doel daarvan was dus de bescherming van bedoelde personen in geval van een intern gewapend conflict en tevens het leggen van een juridische basis voor interventies van menslievende aard door het Internationale Rode Kruis of enige andere onpartijdige internationale hulpverleningsorganisatie, zonder dat deze interventies zouden kunnen worden aangemerkt als een ongeoorloofde inmenging in de interne aangelegenheden van de bij het conflict betrokken Staat. Artikel 3 houdt minimumnormen in waaraan de strijdende partijen zich jegens meerbedoelde personen hebben te houden en strekt, zoals opgemerkt, ter bescherming van hen. De omstandigheid dat meergenoemde bepaling - die geen verplichting inhoudt voor de verdragssluitende partijen om bepaalde handelingen strafbaar te stellen - van toepassing is, doet niet af aan de bevoegdheid van een betrokken Staat om strafbare feiten, begaan door leden van een gewapende oppositionele groep in verband met een intern gewapend conflict volgens zijn commune strafrecht te vervolgen en te bestraffen. Uit artikel 3 van de Verdragen van Genève vloeit naar zijn aard niet voort dat anderen dan de niet aan de strijd deelnemende personen geen bescherming toekomt tegen aanslagen op hun leven of tegen lichamelijke geweldpleging. Dit artikel legitimeert zodanige handelingen niet. Onjuist is de opvatting dat in het geval van een intern gewapend conflict het internationale humanitaire recht exclusief van toepassing is, zodat de toepasselijkheid van het commune strafrecht is uitgeschakeld. (Vgl. HR 7 mei 2004, ECLI:NL:HR:2004:AF6988, NJ 2007/276.)

De klacht berust voorts op de opvatting dat het hof met de overweging dat de Hoge Raad reeds in zijn evengenoemd arrest 'heeft vastgesteld dat tijdens een intern gewapend conflict zowel het humanitaire oorlogsrecht als het commune strafrecht van toepassing is', een verkeerde uitleg aan voormeld arrest van de Hoge Raad heeft gegeven.

Het in deze klacht bedoelde arrest van de Hoge Raad is gewezen naar aanleiding van een

verzoek van de Republiek Turkije strekkende tot uitlevering van de opgeëiste persoon teneinde haar te kunnen vervolgen. In het arrest is in verband met het vereiste inzake de dubbele strafbaarheid als bedoeld in artikel 2 lid 1 EUV onder meer overwogen dat de omstandigheid dat het gemeenschappelijke artikel 3 van de Verdragen van Genève van toepassing is, niet afdoet aan de bevoegdheid van de 'betrokken Staat' om strafbare feiten, begaan door leden van een gewapende oppositionele groep in verband met een intern gewapend conflict, volgens zijn commune strafrecht te vervolgen en te bestraffen.

De klacht berust, in het licht van het onder 3.5.1 vermelde, op de opvatting dat, met uitsluiting van Nederland, louter Sri Lanka de bevoegdheid heeft om gedragingen verricht door strijders van de LTTE, als zijnde leden van een gewapende oppositionele groep tijdens een intern conflict, volgens gemeen strafrecht te vervolgen en te bestraffen, nu Sri Lanka heeft te gelden als 'de betrokken staat'. Deze opvatting getuigt van een te beperkte en dus onjuiste uitleg van voormeld arrest van de Hoge Raad van 7 mei 2004, aangezien de desbetreffende zinsnede is toegesneden op de context van een vervolgingsuitlevering, en vindt (ook overigens) geen steun in het recht. De klacht faalt.

Gelet op het vorenstaande en in aanmerking genomen dat, zoals hiervoor onder 2.1.3 is weergegeven, het hof heeft geoordeeld dat in de in de tenlastelegging omschreven periode in Sri Lanka sprake is geweest van een niet-internationaal gewapend conflict tussen regeringsstrijdkrachten van de Sri Lankaanse overheid en strijders van de LTTE en heeft vastgesteld dat de LTTE in het kader van dat conflict (ook) personen die niet rechtstreeks aan de vijandelijkheden deelnamen als doelwit van aanslagen heeft genomen, getuigt reeds daarom, ook in het licht van het gemeenschappelijke artikel 3 van de Verdragen van Genève, het oordeel van het hof dat de verdachte heeft deelgenomen aan een organisatie die tot oogmerk had het plegen van terroristische misdrijven en dat hij daarvoor naar gemeen Nederlands strafrecht kan worden vervolgd en bestraft, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is dit oordeel niet onbegrijpelijk.

De Hoge Raad verworpt de beroepen.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:574

**Zaaknummer:** 15/02147

**Rechters:** W.A.M. van Schendel, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend, A.L.J. van Strien en M.J. Borgers

**Advocaten:** N. Bertrand

**Wetsartikelen:** 140 Sr

RECHTSPRAAK

***Indien onderzoek aan een gegevensdrager of geautomatiseerd werk zo verstrekkend is dat een min of meer compleet beeld wordt verkregen van bepaalde aspecten van het persoonlijk leven van de gebruiker, kan dat onderzoek jegens hem onrechtmatig zijn.***

De advocaat-generaal F.W. Bleichrodt heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

Het middel klaagt dat het hof bij de verwerping van het verweer dat het onderzoek aan de smartphone van de verdachte onrechtmatig was ten onrechte, althans ontoereikend gemotiveerd, heeft geoordeeld dat artikel 94 Sv een voldoende wettelijke grondslag vormt voor het onderzoek in de inbeslaggenomen smartphone van de verdachte.

Voor de waarheidsvinding mag onderzoek worden gedaan aan inbeslaggenomen voorwerpen teneinde gegevens voor het strafrechtelijk onderzoek ter beschikking te krijgen. In computers opgeslagen of beschikbare gegevens zijn daarvan niet uitgezonderd (vgl. HR 29 maart 1994, ECLI:NL:HR:1994:AD2076, NJ 1994/577). Dat geldt ook voor in andere inbeslaggenomen elektronische gegevensdragers en geautomatiseerde werken, waaronder smartphones, opgeslagen of beschikbare gegevens. De wettelijke basis voor dat onderzoek door opsporingsambtenaren is gelegen in het samenstel van de bepalingen waarop de bevoegdheid tot inbeslagneming is gebaseerd.

Voor het doen van onderzoek door een opsporingsambtenaar aan inbeslaggenomen elektronische gegevensdragers en geautomatiseerde werken teneinde de beschikking te krijgen over daarin opgeslagen of beschikbare gegevens vereist de wet geen voorafgaande rechterlijke toetsing of tussenkomst van de officier van justitie. Indien de met het onderzoek samenhangende inbreuk op de persoonlijke levenssfeer als beperkt kan worden beschouwd, biedt de algemene bevoegdheid van opsporingsambtenaren, neergelegd in artikel 94, in verbinding met artikel 95 en 96 Sv, daarvoor voldoende legitimatie. Dit zal het geval kunnen zijn indien het onderzoek slechts bestaat uit het raadplegen van een gering aantal bepaalde op de elektronische gegevensdrager of in het geautomatiseerde werk opgeslagen of beschikbare gegevens. Indien dat onderzoek zo verstrekkend is dat een min of meer compleet beeld is verkregen van bepaalde aspecten van het persoonlijk leven van de gebruiker van de

gegevensdrager of het geautomatiseerde werk, kan dat onderzoek jegens hem onrechtmatig zijn. Daarvan zal in het bijzonder sprake kunnen zijn wanneer het gaat om onderzoek van alle in de elektronische gegevensdrager of het geautomatiseerde werk opgeslagen of beschikbare gegevens met gebruikmaking van technische hulpmiddelen.

Het hof heeft het gevoerde verweer verworpen op de enkele grond dat artikel 94 Sv een voldoende wettelijke grondslag vormt voor het door een opsporingsambtenaar verrichte onderzoek aan de smartphone van de verdachte. Daarmee heeft het hof het in 2.6 overwogene miskend. Het middel klaagt daarover terecht.

Na terugwijzing van de zaak zal het hof moeten beoordelen of ten aanzien van de op de voet van artikel 94 Sv in verbinding met artikel 95 en 96 Sv inbeslaggenomen smartphone en het ten behoeve van de opsporing vastleggen van de daarin opgeslagen of beschikbare gegevens sprake is van meer dan een beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de verdachte.

Indien het hof bevindt dat sprake is van de in de conclusie van de advocaat-generaal onder 84 beschreven gang van zaken - kort gezegd inhoudend dat met daartoe bestemde apparatuur en/of software alle op een smartphone en/of de bijbehorende SIM-kaart opgeslagen of beschikbare gegevens zijn uitgelezen waardoor (volledig) inzicht is verkregen in contacten, oproepgeschiedenis, berichten en foto's - ontstaat daardoor het vermoeden dat een meer dan beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer is gemaakt.

Indien het hof tot dat oordeel zou komen, zal het op de voet van artikel 359a Sv moeten beoordelen of aan het ontbreken van een wettelijke legitimatie enig rechtsgevolg dient te worden verbonden en, zo ja, welk rechtsgevolg dan in aanmerking komt. (Vgl. HR 19 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY5321, *NJ* 2013/308.)

Mede gelet op het vooralsnog ontbreken van een daarop toegesneden wettelijke regeling verdient het volgende opmerking. De bevoegdheid tot inbeslagneming van voorwerpen en de daarin besloten liggende bevoegdheid tot het verrichten van onderzoek aan die voorwerpen kunnen op grond van artikel 95 en 96 Sv ook worden uitgeoefend door de op grond van artikel 148 Sv met het gezag over de opsporing belaste officier van justitie, nu deze blijkens artikel 141 aanhef en onder a Sv met opsporing is belast. Voorts kunnen die bevoegdheden op grond van artikel 104 lid 1 Sv worden uitgeoefend door de rechter-commissaris. De hier genoemde wettelijke bepalingen bieden tevens de grondslag voor het verrichten van onderzoek aan inbeslaggenomen voorwerpen door de officier van justitie respectievelijk de rechter-commissaris, indien de inbeslagneming is geschied door een opsporingsambtenaar. In zo een geval vormen de genoemde wettelijke bepalingen een toereikende grondslag voor onderzoek aan inbeslaggenomen voorwerpen - waaronder elektronische gegevensdragers en

geautomatiseerde werken - dat een meer dan beperkte inbreuk op de persoonlijke levenssfeer meebrengt. Daarbij valt - in het licht van artikel 8 EVRM - aan onderzoek door de rechter-commissaris in het bijzonder te denken in gevallen waarin op voorhand is te voorzien dat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer zeer ingrijpend zal zijn.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:584

**Zaaknummer:** 15/03882

**Rechters:** W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan, Y. Buruma, E.F. Faase en M.J. Borgers

**Advocaten:** G. Spong

**Wetsartikelen:** 94 Sv, 95 Sv en 96 Sv

RECHTSPRAAK

***Hoge Raad oordeelt, anders dan de verdediging aanvoert, dat de oppositionele groep (Tamil Tigers) geen combattantenstatus toekomt op grond van het internationale humanitaire recht, nu enkel sprake is van een intern gewapend conflict en dat de (terroristische) aanslagen op basis van het Nederlandse commune strafrecht kunnen worden vervolgd en bestraft.***

Het middel klaagt over de verwerping door het hof van het verweer dat

het Eerste Aanvullende Protocol bij de Verdragen van Genève van toepassing is, daarom van een internationaal gewapend conflict sprake is, het Bevrijdingsleger van Tamil Eelam (LTTE) gelet daarop gerechtigd was rechtstreeks aan de krijgshandelingen deel te nemen en nu de krijgshandelingen legitiem waren, die handelingen naar internationaal recht niet verboden zijn en daarom naar Nederlands recht niet strafbaar zijn.

Mede gelet op artikel 34 van het Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht in verbinding met artikel 2 aanhef en onder h van dat verdrag, kan een bevolkingsgroep die in een gewapend conflict is verwickeld met een Staat die niet bij het AP I is aangesloten, niet door het afleggen van een verklaring in de zin van artikel 96 AP I rechten ontlenen aan het AP I.

Het oordeel van het hof dat het AP I te dezen niet van toepassing is, is juist, reeds omdat - naar het hof in cassatie niet bestreden heeft vastgesteld - Sri Lanka, dat weliswaar partij is bij de Verdragen van Genève, niet een partij is bij het AP I.

Voor zover het middel hierover klaagt, faalt het. Voormeld oordeel van het hof draagt de verwerping van het in het middel bedoelde verweer zelfstandig. De overige klachten van het middel keren zich tegen een door het hof ten overvloede gegeven overweging, zodat deze klachten reeds daarom niet tot cassatie kunnen leiden.

Het middel klaagt over de verwerping door het hof van het verweer dat handelingen van

strijdkrachten tijdens een gewapend conflict in de zin van het internationale humanitaire recht niet als terroristische handelingen dienen te worden beschouwd.

Hetgeen het hof ten laste van de verdachte bewezen heeft verklaard, alsmede diens oordeel ten aanzien van de strafbaarheid daarvan, is hiervoor onder 2.2 en 2.3 weergegeven.

De bestreden uitspraak houdt als het oordeel van het hof in dat het conflict tussen de LTTE en de Sri Lankaanse overheid in de tenlastegelegde vermelde periode en in ieder geval tot 18 mei 2009 een niet-internationaal gewapend conflict is geweest als bedoeld in artikel 3 van de Verdragen van Genève en dat 'het beginsel van combattantenimmunititeit

- conform AP I - (...) louter van toepassing [is] op internationaal gewapende conflicten'. Het heeft daarbij betrokken hetgeen hiervoor onder 2.1.3. (i) is weergegeven en heeft zijn oordeel voorts daarop gestoeld dat geen sprake is geweest van een conflict dat op grond van artikel 1 lid 4 AP I onder een internationaal gewapend conflict als bedoeld in het gemeenschappelijk artikel 2 van de Verdragen van Genève moet worden begrepen, reeds omdat het AP I niet van toepassing is.

Aan het middel ligt kennelijk in de eerste plaats de opvatting ten grondslag dat ook wanneer sprake is van een gewapend conflict van niet-internationale aard, leden van een gewapende oppositionele groep op grond van het internationale humanitaire recht als [combattanten] kunnen worden aangemerkt en dat deze groepsleden op die grond het recht hebben om rechtstreeks aan de vijandelijkheden deel te nemen en zij ten aanzien van hun gedragingen strafrechtelijke immuniteit genieten, voor zover het niet gedragingen betreft die in strijd zijn met de wetten en gebruiken van de oorlog. Die opvatting vindt geen steun in het (internationale humanitaire) recht zodat het middel in zoverre faalt.

Het middel klaagt voorts dat het hof met de overweging dat de Hoge Raad reeds in zijn arrest van 7 mei 2004, ECLI:NL:HR:2004:AF6988, NJ 2007/276 'heeft vastgesteld dat tijdens een intern gewapend conflict zowel het humanitaire oorlogsrecht als het commune strafrecht van toepassing is', een verkeerde uitleg aan voormeld arrest van de Hoge Raad heeft gegeven.

Het in deze klacht bedoelde arrest van de Hoge Raad is gewezen naar aanleiding van een verzoek van de Republiek Turkije strekkende tot uitlevering van de opgeëiste persoon teneinde haar te kunnen vervolgen. In het arrest is in verband met het vereiste inzake de dubbele strafbaarheid als bedoeld in artikel 2 lid 1 EUV onder meer overwogen dat de omstandigheid dat het gemeenschappelijke artikel 3 van de Verdragen van Genève van toepassing is, niet afdoet aan de bevoegdheid van de 'betrokken Staat' om strafbare feiten, begaan door leden van een gewapende oppositionele groep in verband met een niet-internationaal gewapend conflict, volgens zijn commune strafrecht te vervolgen en te

bestrafen.

De klacht berust op de opvatting dat, met uitsluiting van Nederland, louter Sri Lanka de bevoegdheid heeft om gedragingen verricht door strijders van de LTTE, als zijnde leden van een gewapende oppositionele groep tijdens een niet-internationaal gewapend conflict, volgens gemeen strafrecht te vervolgen en te bestraffen, nu Sri Lanka heeft te gelden als 'de betrokken Staat'. Deze opvatting getuigt van een te beperkte en dus onjuiste uitleg van voormeld arrest van de Hoge Raad van 7 mei 2004 aangezien de desbetreffende zinsnede is toegesneden op de context van een vervolgingsuitlevering - en vindt (ook overigens) geen steun in het recht. De klacht faalt.

Gelet op het vorenstaande en in aanmerking genomen dat, zoals hiervoor onder 2.1.3 is weergegeven, het hof heeft geoordeeld dat in de in de tenlastelegging omschreven periode in Sri Lanka sprake is geweest van een niet-internationaal gewapend conflict tussen regeringsstrijdkrachten van de Sri Lankaanse overheid en strijders van de LTTE en heeft vastgesteld dat de LTTE in het kader van dat conflict (ook) personen die niet rechtstreeks aan de vijandelijkheden deelnamen als doelwit van aanslagen heeft genomen, getuigt reeds daarom, ook in het licht van het gemeenschappelijke artikel 3 van de Verdragen van Genève, het oordeel van het hof dat de verdachte heeft deelgenomen aan een organisatie die tot oogmerk had het plegen van terroristische misdrijven en dat hij daarvoor naar gemeen Nederlands strafrecht kan worden vervolgd en bestraft, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is dit oordeel niet onbegrijpelijk.

Het middel keert zich met een motiveringsklacht tegen de gegeven vrijspraak van het onder 2 sub a en b tenlastegelegde. Het voert daartoe aan dat het hof in zijn overwegingen ten onrechte heeft verwezen naar 'hetgeen hierna zal worden overwogen bij de onder 5 en 6 ten laste gelegde feiten', nu het hof in zijn arrest geen nadere overwegingen aan de vrijspraak heeft gewijd.

Ook in de zaak van de medeverdachte [S. R.] is beroep in cassatie ingesteld. Daarom is het de Hoge Raad bekend dat het hof in die zaak heeft gemotiveerd op welke gronden de verdachte onder meer wordt vrijgesproken van de in die zaak tenlastegelegde (met de onderhavige zaak overeenkomende) feiten onder 2 sub a en b (vgl. Hof Den Haag 30 april 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:1082, rubrieken 11.3.3.1 en 12). Kennelijk als gevolg van een misslag zijn de desbetreffende overwegingen bij het redigeren van het arrest in de onderhavige zaak daarin niet opgenomen. De Hoge Raad leest de bestreden uitspraak met verbetering van die misslag. Aan het middel komt daardoor de feitelijke grondslag te ontvallen, waardoor het niet tot cassatie kan leiden.

De Hoge Raad verwerpt de beroepen.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:577

**Zaaknummer:** 15/04692

**Rechters:** W.A.M. van Schendel, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend, A.L.J. van Strien en M.J. Borgers

**Advocaten:** H. Seton en X.B. Sijmons

**Wetsartikelen:** 140 Sr

RECHTSPRAAK

***Kan de hartstilstand redelijkerwijs als gevolg van de gedraging - het behandelen van slachtoffer met ibogaïne - aan verdachte worden toegerekend?***

Het middel komt op tegen het oordeel van het hof dat een oorzakelijk verband bestaat tussen het toedienen van ibogaïne aan [slachtoffer] en de door hem ondervonden hartstilstand. Het voert daartoe aan dat de hartstilstand niet als gevolg van die gedraging aan de verdachte valt toe te rekenen.

Vooropgesteld moet worden dat de beantwoording van de vraag of causaal verband bestaat tussen de bewezenverklaarde door de verdachte verrichte gedraging - te weten het behandelen van [slachtoffer] met ibogaïne - en de hartstilstand van genoemde [slachtoffer], dient te geschieden aan de hand van de maatstaf of die hartstilstand redelijkerwijs als gevolg van die gedraging aan de verdachte kan worden toegerekend.

Indien niet zonder meer kan worden vastgesteld dat de bewezenverklaarde gedraging in de keten van de gebeurtenissen een noodzakelijke factor is geweest voor het ingetreden gevolg, is voor het redelijkerwijs toerekenen van het gevolg aan (een gedraging van) de verdachte ten minste vereist dat wordt vastgesteld dat dit gedrag een onmisbare schakel kan hebben gevormd in de gebeurtenissen die tot het gevolg hebben geleid, alsmede dat ook aannemelijk is dat het gevolg met een aanzienlijke mate van waarschijnlijkheid door die gedraging is veroorzaakt. Of en wanneer sprake is van een dergelijke aanzienlijke mate van waarschijnlijkheid, zal afhangen van de concrete omstandigheden van het geval. Bij de beoordeling daarvan kan als hulpmiddel dienen of in de gegeven omstandigheden de gedraging naar haar aard geschikt is om dat gevolg teweeg te brengen en bovendien naar ervaringsregels van dien aard is dat zij het vermoeden wettigt dat deze heeft geleid tot het intreden van het gevolg. Daarbij kan ook worden betrokken in hoeverre aannemelijk is geworden dat ten verweerde gestelde andere, niet aan de bewezenverklaarde gedraging gerelateerde oorzaken hoogstwaarschijnlijk niet tot dat gevolg hebben geleid (vgl. HR 27 maart 2012, ECLI:NL:HR:2012:BT6362, NJ 2012/301).

In de onder 2.2.3 weergegeven overwegingen ligt als oordeel van het hof besloten dat de

hartstilstand die [slachtoffer] heeft ondervonden redelijkerwijs als gevolg van de bewezenverklarde toediening van ibogaïne kan worden toegerekend aan de gedraging van de verdachte. Dit oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd. Het hof heeft onder meer vastgesteld dat de hartstilstand die [slachtoffer] heeft ondervonden is ontstaan kort na diens behandeling met ibogaïne door de verdachte, dat het optreden van hartritmestoornissen, mogelijk leidend tot een hartstilstand, een bekende bijwerking is van het gebruik van ibogaïne en dat van enige andere, buiten het gebruik van ibogaïne gelegen oorzaak voor die hartstilstand niet is gebleken. Daarin ligt niet alleen als oordeel van het hof besloten dat de toediening van ibogaïne door de verdachte een onmisbare schakel kan hebben gevormd in de gebeurtenissen die hebben geleid tot het optreden van de hartstilstand, maar ook dat die hartstilstand met ten minste de vereiste aanzienlijke mate van waarschijnlijkheid door die toediening is veroorzaakt.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 04-04-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:585

**Zaaknummer:** 15/04948

**Rechters:** W.A. van M Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

**Advocaten:** P.H.L.M. Souren

**Wetsartikelen:** 255 Sr

RECHTSPRAAK

***Gegronde klacht over het oordeel van de rechtbank dat klager niet als rechthebbende op het geldbedrag van ongeveer € 45.000 kan worden aangemerkt.***

Het middel keert zich tegen de ongegrondverklaring van het beklag.

Bij de aan de Hoge Raad op de voet van artikel 434 lid 1 Sv toegezonden stukken bevindt zich een vonnis van de Rechtbank Maastricht van 14 juli 2010 met parketnummer 03/864002-08. Dit vonnis, dat onherroepelijk is, houdt het volgende in:

'6. Het beslag

De officier van justitie heeft gevorderd om de drie auto's die onder verdachte in beslag zijn genomen verbeurd te verklaren. Over de overige items op de beslaglijst heeft zij zich niet uitgelaten. De verdediging heeft ten aanzien van het beslag niets naar voren gebracht.

De rechtbank is van oordeel dat de volgende in beslag genomen voorwerpen: vuilniszak, pakketpost, verpakkingsmateriaal, Seat Toledo [AA-00-BB], Skoda Octavia [CC-00-DD] en de Toyota Avensis [EE-00-FF], alsmede het aankoopbewijs voertuig [EE-00-FF] verbeurd dienen te worden verklaard omdat het voorwerpen zijn waarmee de feiten zijn begaan.

De rechtbank zal de bewaring ten behoeve van de rechthebbende gelasten van de overige in beslag genomen voorwerpen.

(...)

Beslag

- verklaart verbeurd de in beslag genomen vuilniszak, pakketpost, verpakkingsmateriaal, Seat Toledo, Skoda Octavia en de Toyota Avensis;
- gelast dat de overige in beslag genomen goederen worden bewaard ten behoeve van de rechthebbende.'

De rechtbank heeft aan haar oordeel dat de klager niet als rechthebbende op het geld kan worden aangemerkt ten grondslag gelegd dat in het onder 2.3 weergegeven vonnis is bepaald dat het geldbedrag van ongeveer € 45.000 waarvan de teruggave door de klager wordt gevraagd, dient te worden bewaard voor de rechthebbende. Dat oordeel is niet zonder meer begrijpelijk, in aanmerking genomen dat in het vonnis 'de overige in beslag genomen voorwerpen' waarvan de bewaring ten behoeve van de rechthebbende wordt gelast niet door de rechtbank zijn gespecificeerd.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Limburg, zittingsplaats Maastricht, opdat de zaak op het bestaande klaagschrift opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 28-03-2017

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2017:528

**Zaaknummer:** 16/02929

**Rechters:** W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en A.L.J. van Strien

**Advocaten:** N. van Schaik

**Wetsartikelen:** 552a Sv